

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉSI ÉRTÉK,

Jelöltési pénzek és a kiadás körüli pauszok
valamint a lap szerlemez részét illető
minden költségek ideintéendő.

Értekezlettel levelek csak ismert kéréstől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küllve

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 6 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábpetitisor egyszeri beiktatásért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábpetitisorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglalt
ajdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Hétfő November 19.

227. szám

Gondolkozok a fiatalság.

(T.) Azt tartották az öregek, hogy fiatal emberre nézve nem ér az a nagy érettség semmit. A ki már fiatal ember korában nagyon érett, az érett korában férges lesz. És jó az öreg a háznál, mert gyakorlatában lévén, olykor fejére talál a szegnek. A fiatal érettség legfőbb ismertető jelének pedig azt tartották, ha a fiatal ember ellenzéki. Nos hát az ellenzék nem is volt rossz társaság az akkori időkben. Megtanította a fiatalságot hazát szeretni, a hazáért élni-halni, a haza ellenes reakciónak ellentáni, de soha sem üsztökölte arra, hogy ha mindjárt az ellenségétől is, de ne tanuljon s annak is ellenszegüljön, ami vagy hazájának vagy neki, előnyére válik. Annál inkább nem pedig, hogy mindkettőre nézve előnyös volt. Ezért láttuk a legmagyarabb családok gyermekeit a tökéletesen német hadsereg kötelékébe lépni, hogy ahoz értő emberek nélkül ne maradjunk, ha úgy kívánna a köteleesség. Es vették is hasznát nem egyszer. Hát ha az ellenzék a fiatalságra nézve nem megy tovább hazafias magatartásnál s a hasznos, okszerű opponálásban való vezénykedésnél egy cseppet sem féltjük az ifjúságot a hazafiság ezen iskolájában, melynek tananyagát úgy értékesíti később, amint érettebb elméjében jónak látja; amde ha az ellenzék megelégedik a fiatalsággal szemben követendő magatartásáról, a fiatalság javáról és hasznosságáról a hazára nézve, s kezdi a fiatalságot saját pártcéljaira nézve eszközül használni, na már akkor nekünk is kötelességünk a felszólalás és figyelmeztetés a fiatalságnak, hogy „rossz tutornak“ a keze közé került. Hogy a tutor ur nem azt nézi, mi hasznos az ő gyámoltjának, hanem hogy mi hasznos neki, s igyekező a gyámoltnak minden kihágásban a kezére járni, oly dolgokba ugratja bele, melyek arra nézve végzetesek lehetnek.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Egy modern család drámája.

Regény.

Írta: R. P. O.

Mory Zoltán vagyonos szüleinek egyetlen gyermeke volt. Ennek következtében elkényeztetett és ferde nevelésben részesült. A regényes hajlamu mama, a ki teljes életében nagy előszeretettel viseltetett az egyenruha iránt, melegen óhajtja, hogy dédelgetett fiából katona váljék; az apa sem támasztott ez iránt ellenetést annál is inkább, miután fiának is nagy kedve volt ezen pályához.

Zoltán 22 évvel csinos elegans huszártiszt volt, a ki pompásan illette meg a lovat, ügyesen forgatta a kardot és még ügyesebben forgatta el a szép leányok fejét, kik sóvár tekintettel leskelődtek utána ablak redőik megett, midőn ő, a déleleg szép ifju gyönyörű paripáján az utcákon végig haladt.

Az ezredben, melyben szolgált, több gazdag mánás ifju volt, kik nagyuri módon élveztek az élet örömeit. Zoltán, — a természetből könnyelmű és nagyravágyó jellem, csakhamar magáévá tette a fényes és kicsapongó passiókat; mindennemű örült dologban részt vett s hogy nagy születési bajtársai előtt kellő érvényre emelkedjék, ő az egyszerű nemes, azon igyekezett, hogy a pazar költségekben túl szárnyalja ezeket, miszerint teljesen megnyerte helyesléseit s ezzel egyetemben barátságokat.

Mindenütt szívesen fogadták; megjelenésében bizonyos szeretetreméltó előkelőség rejtett. Magas, erőteljes, nyulánk ifju volt, szép hosszszas arccsal, tüzes fekete szemekkel, hullámos barna hajjal és gyönyörű bajusszal; az egyenruha pedig arányos és szabályos idomzatát a legelőnyösebben tüntette elő.

Először, jó kedélyű ifju volt és az üres agyvelejtük nagy szellemnek tekintették, a közönséges halandók pedig felette kedves társal-

Mert mit akar a védtörvényvel a honvédelmi miniszter? Először, hogy a közös hadseregben minél több legyen a magyar tiszt. És ezt akarja hazafiságból. Másodszor pedig, hogy az intelligens fiatal ember ne romoljék el a közlegények és altisztek sorai közt, ne legyen idegen ajku tiszték sikonciáinak örökösén alárendelve, s elvégre is oly állásra tegyen szert, mely egyike a legtekintélyesebbeknek, sőt esetleg kenyérkeresetévé is válhatik. És ezt akarja magának a fiatalságnak és a szülőknek érdekében.

Látva pedig, hogy a legtöbb fiatal ember nem képes felfogni saját javát, avagy ha felfogja is, de a pályanyerés nehézségeivel megküzdni nem akar, aminthogy iskolába sem járt volna, ha szülei sem erőltették volna, hát a honvédelmi miniszter beáll második szülőknek és azt mondja: „Le kell tenned a tisztvi vizsgát.“ Akiben nincs annyi intelligencia, hogy letudja tenni, az ne legyen önkéntessé, aki pedig nem akarja letenni, az akaratosságáért és lustaságáért, még egy évi szolgálatot bünhődjék.

Olyan hazafias, atyai és igazságos eljárás, hogy meg fogja teremni a maga hasznát mind a hazára, mind a fiatalságra, mind a szülőkre nézve, mert nincs egyetlen egy iskolát járt fiatal ember, kiből ha az akarat megvan, le ne tegye a tisztvi vizsgát.

Feltéve most már, hogy a tisztvizsga letételével egy évet veszít, — de ami nem egészen úgy áll, — az az állás, melyet nyer, mely szép és tekintélyes, sőt nem egy fiatal embernek lehet menedék helyévé, nem érdemi meg az egy évet? Oh! elég hosszú az élet arra, hogy egy katonatiszti állásért, amely állás elnyerése számos évet igényeljen valaha, feláldozhassunk egy évet. Nem mondom, hogy semmi nehézséggel nincs összekötve, de hiszen a nehézségek legyőzése szokta képezni a dia-

dalt, s a diadal gyümölcseinek szedése, a legnagyobb élvezetek és boldogságok közé tartozik. Igaz, hogy hátrálni mindig könnyebb mint küzdeni, amde a gyáva-ságból származó hátrálás örökös gyalázat a férfi nevén.

S ime az ellenzék, az ő meggondolatlan opponálási viselkedéséből a magyar fiatalság érdekét az ő párt érdekének alárendelni s a fiatalságot pártcsköznek felhasználni késznek nyilatkozik. Gondolja meg a fiatalság: mit tesz, mert igaz hogy könnyebb neki nem tanulni, de nehezebb ám közlegénykedni mint a tisztvi rangot viselni, s megalázva mint tisztelven lenni.

A vaskapu szabályozása. A közmunka- és közlekedésügyi miniszter legközelebb be fog terjeszteni egy törvényjavaslatot a képviselőháznak a Vaskapunál és az aldunai zuhata góknál létező hajózási akadályok elhárítására szükséges munkálatok keresztülvitele tárgyában. Ez előterjesztés értelmében, legalább a közlekedési években, e munkálatok keresztülvitelére nem lesz szükség egy külön kölcsönre.

Főispáni változások. Egy budapesti lap szerint közelebb több rendbeli változás várható a főispáni karban. Ezen hír szerint a szabócsi főispánnak, Graef Józsefnek több ízben és újabban sürgetőleg benyújtott lemondását is elfogadja a kormány. — Graef utódjául több jelöltet emlegetnek. Első sorban Ujfalussy Sándor szathmármegyeyi, Zoltán János szabócsimegyeyi alispánt és dr. Kállay Zoltán orsz. képviselőt.

Országgyűlés.

Budapest, 1888. November 17.

A képviselőház mai ülésének elején az elnök kegyeletes szavakban emlékeztet meg királynéknak atyjának elhunytáról, felhatalmaztatott, hogy a ház gyászoló részvétnéke legmagasabb helyen tolmácsa legyen.

Ezután megkezdődött a regále-törvényjavaslat feletti általános vita, melyet Darányi Ignác előadó nyitott meg, két óra hosszig tartó, a kérdést és javaslatokat minden fontosabb oldaláról átkaroló, valóban kimerítő

egyszóval világi volt, ép oly telivér mint lovai, s mindaz mit róla tudtak és beszéltek kétségbe vonhatlanul a tömeg bámulatát eredményezte. És elvégre is ez volt e hui, képzelgő lélek vágyainak netovábbja. Sok asszony már csupa hiúságból is bomlott ezután a divatos ember után, miután sok nő bizonyos nimbust lát egy oly férfi szerelmében, a ki nagyon sok asszonyt birt hevesen ölel karjai között és nem tud ellentállani annak a majd hinvadó, majd fellángoló gyújtó tekintetnek, mely a szerelm vetkes szenvedélyétől tükröződik vissza, — mely oly csábító és felette részegítő s az édes bünt teljes vonzódásával élénkíti meg az ingerlekeny kebelben, egyuttal magasabb fokra forralva a pezsgő, ifju vért.

Bajtársai ropantul szerettek Zoltánt eleven vig modoráért s azonkívül az ivások, dobzódások és orgiák valódi nagymestere volt; annyi változatosságot tudott minden egyes duhajkodó garson, vagy a cooette-okkal való mulatságba önteni. Ilyenkor hatalmas hangon istenítette a nőt, ki Vénus istenasszony híve, dicsőítve a kéjelgő szerelem varázsát és magasztalva az élet valódi, osztatlan élvezet. És még az olyan romlott nők is, kik áruba bocsátják szerelmüket, valódi szenvedélyes rajongással viseltettek iránta, miután ő leghelyesebben tudott nyelvükön szólani. Előttük is érdekes ember volt, kit féltékenyen irigyeltek, a becsületes és tisztelt asszonyoktól.

Azt tán felesleges is felemlitenünk, hogy vig és kicsapongó társaival számos botrányt idézett elő, mely felett az istenfélő polgárság megörökönyödött és hogy sok párba járt, melyekben az ellenfél sérült meg rendszeren.

Míndez azonban inyére való dolog volt és emelte a hui ember hírnevét a divatos világban. Egy pár évi katonáskodása alatt temérdek pénzt vert el és elhínté szüleinek csendes fészében a viszály magvát. Hitelezői szerfelett gyakran bolygatták az apát rendkívüli nagy követeléseikkel. Ilyenkor az öreg zugolódott; meg akarta tagadni a váltók és számlák beváltását,

beszeddel, melynek élénk helyeslésekkel kísért bevégezte után Polonyi Géza baszált a javaslat ellen, kifogásolva az alapul vett 1882—86. évi átlagot s tejtetve, hogy a javaslat senkit sem elégít ki, nemkülönbön helytelenülve, hogy az állam bíró és fél akar lenni. Végül határozati javaslatot terjesztett elő, mely szerint a törvényjavaslat visszavételnek s a kormány új adatok beszerzésére utasítottatnak.

Apponyi Albert gróf általánosságban elfogadja ugyan a törvényjavaslatot, de ha a részletes tárgyalás során a javaslat javára kedvező módosítások nem fogadtatnának el, valamint ha a vitás kérdésekben a pártkormány helyett nem állítatnék tüggetlen bíróságot, szülő és elvtársai a harmadszori felolvasáskor a javaslat ellen fognak szavazni.

Végül Tisza miniszterelnök válaszolt a két utóbbi szónok észrevételeire, miközben a városokat érdeklőleg megnyugtató és öröndetet nyilatkozatokat tett, melyek általános helyeslésekkel fogadtattak. — A miniszterelnök utalt arra, hogy teljes életében barátja volt a városok fejlődésének átalában és a fővárosának különösen. Meg is tette ez ez irányban a lehető, fogja tenni a részletes vitánál is, de figyelmezteti egyuttal, hogy tartózkodni kell a mértéken és lehetőségén tulmenő követelésektől s nem szabad megelégedezni az állam pénzügyi érdekeiről sem.

Az idő előre haladván, itt a vita mára véget ért. Hétfőn déli 12 órakor tartandó ülésben a ház folytatja a félbeszakadt tárgyalást.

A törvényjavaslat mellett még föl vannak jegyezve: Vadnay Károly, Neumann Ármun, Körössy Sándor, Grecsák Károly, Hertelendy Béln, Perliaky Elek, Busbach Péter, Szentiványi Kálmán, Török Zoltán, Mohay Sándor, Visi Imre, Demkó Pál, Spöner Andor.

Ellene föliratkoztak: Unger Alajos, Hoitsy Pál, Holló Lajos, Szederkényi Nándor, Meltz Oszkár, Kaas Ivor báró, Berger Ignác, Madarász Imre, Helyi Ignác, Papp Elek, Ugron Ákos, Törs Kálmán, Lipthay Károly, Lázár Jenő gróf, Szalay Imre.

A helyzethez.

Budapest, 1888. november 15.

Bécsből írják a „Pester Correspondenz“nek: „A Párisban kötött 500 millió frankos (vagy rubeles?) orosz kölcsön itt kezdetben

a mama aztán pedig erre sirt, kétségbeesett, jajveszékelt és erős harcot indított az atyai szív ellen és nem nyugodott, míg végre sikerült neki az adósságok újbóli kiegyenlítését kivinni. A lelkiismeretlen fonák fiun, a ki már végleg a corruptió veszes karjai között lebegett, nem igen fogott a szülők kétségbeesett siránkozása, büntös mivolta nem ismert féket és határt, elamlyira, hogy már majdnem a tönk szélére vitte családját. Ekkor azután a fellázadt atya személyesen kereste fel ezredesét, s elkövetett mindent, hogy fia a várostól távol eső száradhoz osztassék be s a mozgalmas pazar életnek lehetőleg gátokat vessenek.

Ezt Zoltán nagyon zokon vette, de katonai parancsnak nem szegülhetett ellent. Az elkaptott nagyvárosi ember kégytelenített a csendes és félreeső helységebe vonulni.

— A halokló oroszán elbukik odújába — mondá bajtársainak — midőn tőlük megtört szívvel bucsuzott.

Azonban bármínó nagy resignálásból vonult is meg elhagyatottságában, mégis csakhamar kitört belőle ujjolag a jófajta vér.

(Polyt. köv.)

Ködben.

Írta: Tömörkényi.

Polyt. és vége.

Az a lány bágydatlan hajtotta félre a fejét. Végig nézett a táncolókon, az ajtókon, a miket elállottak a bálzók. Azok, a kiknek még előbb egy pár pohár bor kell, hogy beleugorjanak a mulatságba. Végig nézett az ajtókon, igyekezett keresztül nézni az ottálók fejei fölött, hogy hátha meglátja talán. De nem. Sehol.

Valami fájó keserűséget érzett és szerett volna sírni. Szerette volna otthagyni ezt az egész komédiát, ezekkel az alakokkal itt. Futni, rohanni szeretett volna kiut az utcára, a hidegben. És kétszeresen haragudott

nem okozott nyugtalanságot: hisz rég őt a tudják, hogy Viscniecgradsky urnak a legnagyobb farságha kerül optimisztikus költ ségvetési tételleit összhangba hozni a kincs tár tényleges bevételeivel és kiadásával és ismerték az orosz pénzügyminiszternek szá mos, a világpiacon minden sarkán végén tett, de eredmény nélkül maradt azon kísérletét, hogy a kemény szívű bankároktól egy na gyobb kölcsönt bizelegjen ki.

Csak akkor hökkentek meg némileg, mikor megtudták, hogy Berlin igen bizalmatlan pillantásokkal fogadja a kölcsönt s a német milliomas házak kézzel lábbal tiltakoznak a feltevés ellen, mintha részt vennének az üzletben.

Ez és több ismeretes officiózus lapnak meglehetősen átlátszó olyan célzásai, melyek szerint mérvadó német helyen kétely forog fenn a tekintetben, vajlon a kölcsönnek egy jelentékeny része nem fordítottatik katonai célokra, — itteni vezető politikai körökben sem tetszettek aggálytalannak. Valóban itt is hajlanak ama feltevés felé, hogy az 500 millió, melyet a francia pénzügyminiszter rendelkezésére bocsátott, egy, talán jelentékeny részében a hadseregére fordítottatik; de azért nem vesztik el lélekjelentéket s nem félnek mindjárt egy háború kitörésétől.

Itt ugyanis igen jól tudják, hogy Orosz országnak ama katonai intézkedései, melyeknek inaurálása annak idején oly nyugtalanítólag hatott s a harmas szövetség tagjaira saját véderjüknek tetemes erősítésére indította, kielégítő készpénz hiánya miatt nem lettek teljesen keresztül vive s még az eddigi hiányos keresztül vitelik mellett is oly lukakat szabítottak az orosz pénzügyminiszternek, hogy a pétervári kormány iparkodni kénytelen azokat kölcsön által betömni. Azt is rég tudják s tökéletesen el vannak rá készülve, hogy az orosz „hadállási terv” egyszer végre fogantatásra lesz és az ellenintézkedéseket már eleve úgy tették meg, mintha az tényleg fogantatásra lenne.

Az új orosz-francia kölcsön tehát, ha annak rendeltetését a legpesszimistikusabban fogjuk is fel, bennünket nem fog új, költséges intézkedésekre indítani, különösen miután itt teljesen tisztában vannak arra nézve, hogy ha már az 500 milliónak egy részét katonai célokra fordítottatták, Oroszország épen nem rendelkezik egy nagy háborúhoz szükséges eszközök felett.

Különben a császár momentán hangulatát is olyannak ismerik, mely a háborúra kevésbé hajlandó, mint valaha; a borkii vasúti szerencsétlenség nem alkalmas arra, hogy csüggeteg természetet dolyfóssá tegyen.

Folyton biznak tehát a béke fenntartásában és a — császár találkozásában, melyet a tavaszra Berlinben reménylenek.

Külföld.

Az orosz hadügyi szervezet, mely most lépett életbe, Berlinben élénk aggodalmat kelt. A táviratok azt jelentik, hogy a berlini politikai világ a helyzetet most kevésbé kedvezően fogja fel, mint eddig. Ennek oka először is azon tudat, hogy az orosz kölcson nagyobb részben katonai célokra fog fordítatni. A másik ok viszont az, hogy az új hadi organizáció életbeléptetése daczára Oroszország egyre újabb csapat tömegeket halmoz fel a határon. A berlini „Post.” a külügyminiszterium ez ismert közlöny szerint az orosz határtartományokban igen élénken folynak a csapatmozgalmak. Az említett lap

erre az eszeten emberre, a ki itt előtte ugrált, dobogott a padlón.

Aztán egyszerre fölkiáltott. A becsületes mester is utána kiáltott, mert az hitte, hogy ez a jókedv kitörése volt. A lány erősen nézett a főajtóra, a hol csillogni látott valamit.

Igen, csillogott, üdén, hivatagolag azon a széles, domboru mellen az aranyszínű Ott állt, gyengéden félretolva az előttelevőket a tiszt. Fialat legények, rendező urak csöndesen vonultak el előle s az öreges mesterek agyában, a kopasz fejre fölismított haj alatt derék gondolatok keletkeztek, hogy immár az asztalosipar elismeréseként a hadsereg . . . a huszárság is ehol van ime.

A mamák is odanézték mind, egytől-egyig, a leányok a legyezők mögül. Csak ez a lány nem nézett oda. Nem mert. Akart, de nem birt. Röstelte, hogy itt tánczol ezzel az emberrel, a ki bizonyosan furcsa figura lehet. Oh ez a Mihály . . . Lázban égve ült, mikor a cigányok keresztbe tették a vonót. Idegen rándult össze, a mint kaczagó, vig lányok mentek el előtte, s ott saserozott velük egy kokárdás ur, kokárdájának és méltóságának teljes tudatában.

Nem tudta volna megmondani, hogy mi a baja. Szinte összefolyt előtte a világ, ez a tánczterem a hóval, a mi kinn van, s úgy tetszett neki, mintha ő ott ülne most otthon az ablak előtt és nézne át a kórházkapura, a hol nyikorog a rozsdás lánczokon az utcai lámpa.

Sarkantyupengést hallott s a mint maga elé nézett, látta az ismert alakot. Szó nélkül tesztelve állt föl és így, egészen közelről a szemébe nézett. Ez azután mentek, sikamlottak egy keringő örületesen gyors zenéje mellett végig a termen, a mely olyan volt, mint egy örvénylő forgatag. Sebésen, szinte repülve suhantak el egymás mellett a párok,

kétségtelenek mondja, hogy Oroszország nyugoti kerületének helyőrsége ismét két gyaloghadosztályal szaporított s még további két vagy három hadosztályt lehet oda küldeni. Méltán hangsúlyozzák Berlinben, hogy az ilyen roppant arányú intézkedések defenzív rendszabályoknak nem tekinthetők. Oroszországot senki sem fenyegeti; minden támadás az ő határai ellen föltétlenül ki van zárva mindaddig, míg ő nem támadja meg szomszédjait. Védelmi célokból tehát egyáltalán nincs szüksége már is félelmesen nagy hadait szaporítani. És ha mégis teszi, ez nem történetbéli defenzív célból. Berlinben az ügy igen élénken foglalkoztatja a sajtót s a „Kreuz Ztg.” is úgy találja, hogy az orosz hadsereg előre tolását a határ felé „nagyon komolyan” kell venni. A lapok Oroszország ez intézkedéseit a francia katonai készülődésekkel hozzák kapcsolatba s utalnak rá, hogy az orosz és francia határon folyó események szerves összefüggésben állanak egymással. De nem csak Berlinben keltenek aggodalmat a legutóbbi események. Brüsszelből azt távirják, hogy Lipót király egy küldetés előtt az európai helyzetet veszelésnek mondotta. Megemlítjük még, hogy a berlini tőzsdén híre járt, hogy Sándor császár ellen újabb merénylő intézkedést. Az orosz nagykövetség azonban e hírt teljesen aplotannak nyilvánította. — Az orosz kormánykörökben azonban a hadsereg reorganizációjára vonatkozólag kiadott rendeletet nem tartják fenyegető jellegűnek a békére nézve. Ez intézkedések által — mint az Extrablatt jelenti — nem akarták a háború veszélyét növelni, ezekkel csak a védelmi rendszert fejlődés útjára akarták elmozdítani, a „Ruszkij Invalid” által kifejtett irányban. Az idézett lap a hozott rendszabályokat elkerülhetetlennek mondja, az európai katonai egyensúly föntartása érdekében.

A berlini felhívatalos sajtó változatoság okáért ismét idegeskedik, még pedig a legutóbb közlött orosz csapat-átelvezések követeztében. Ismételtén hangsúlyozták, hogy az új orosz kölcsön nagyban és egészben hadi célokra van szánuva s különös okot látnak az aggodalomra az említett csapatáthelyezésekben, mint a melyek főképp a határon levő orosz csapatok erősítését célozzák, bármily ártatlan szinben tüntessék is föl a pétervári közlések. A Kreuzzeitung konstatálja, hogy a 12-ik orosz hadtest már nem Kievből hanem az osztrák határon fekszik, míg a 9. hadtest Orelből Kiebbe tolatott és a 13. hadtest Moszkvából Orelbe helyeztetett át; legfeljebb a változás a 15. hadtestnél, mely Kazánból, tehát az Ural vidékről Lengyelországba helyeztetett. Mindezzel mutatja, hogy az orosz csapatok lényegesen nyugat felé tolatottak, a mi igen komolyan veendő jelenség. A Post kikelve egy hírlapi ezikk ellen, mely rosszalotta azt, hogy a francia és az orosz készülődéseknek fenyegető jellegű tulajdonítanak, míg a német osztrák-magyar, olasz és angol készülődéseket békéseknak mondják, így szól: Franciaország nyilván háborús szándékokat táplál; aggasztó erélylivel készül a háborúra. A francia hadsereg gyarapítása közelebb hoz tehát bennünket a háborúhoz, s ez a gyarapítás Franciaországban oly mértékben történik, melylyel a béke hatalmak ellen rendszabályai alig képesek lépést tartani. A mi Franciaországról áll, Oroszországra nézve is alkalmazható annyiban, hogy az orosz hadsereg gyarapítása védelmi rendszabályokkal egyáltalában nem igazolható, mert mindenkit tudja és Oroszország sem ignorálhatja, hogy Oroszország megtámadása bár-

összeütödvé, megharodva egy kicsit s az után nagy sebesen megint.

Csak olyan álmoképszerűleg látta mind, ezt. Erősen magához szoritotta a tisztet, félíg lecsukta a szeméit és repült. Ugy hitte hogy repül. Zsibbatag, bődítő álom lepte meg, nem tudott semmit, csak hogy ez itt van, csak hogy ez el jött érte.

A tulsó végről nagy sikoltás, láрма, dübörgés hallatszott. Egy pár fölbuokott és hallomra gurult utána valamennyi. A tánczó párok megálltak, rendezők kiabáltak, könnyűvéri lányok nevetve futtak az embergomolya felé. Fölfördült, megállott a bál.

De még hangzott a keringő akkordja, még keringtek ők ketten fönt a terem tulsó végén. A tiszt vezetett és jól értette a vezetést. Egy ügyes fordulattal keringőztek a teremből kifelá a nyitott ajtón a mellékszobába, a melyet mindenki ott hagyott.

A feje szédült és végtelenül elhagyott. A feje szédült ebben a pillanatban. — Megmagyarázhatatlan hangokat hallott, a mik belesengtek a fülébe: „Azt a két inget. Katalin . . . édes . . .” Hallotta, tisztán hallotta a saját hangját, a mint felel. És úgy tetszett neki, mintha dolgozna a varró gép előtt, az ügyvéd köhögne az ablak alatt és minden úgy volna, a hogy a régiiben volt. És szeretete volna, ha minden úgy volna, a hogy a régiiben volt, szeretete volna hallani az asztalosmester bátorkodásait a hideges szobában, az anyja halk, félálmos beszédét a kályha mellett. Megrezent és lehajtott a fejét. De mielőtt a gondolatok tovább szövdhettek volna, dallamos, szemrehányó hang gott hallott.

— Hát rá sem néz?

Ott láta maga előtt ezt a tiszt, életpiros férfiarozót, a csillogó fekete szemeket, az ives, sötét szemöldököt. Ezt az embert, a ki ért bötüld.

mely részről is kizártak tekintendő. A legutóbb közlött orosz csapat változások jelentősége tehát nem kicsinylendő valami. Berlini jelentések szerint az újabb hadügyi hitel, melyet a német kormány a birodalomgyűlés-től kérni fog, szintén az orosz csapatmozgalmakkal függ össze.

Napi hírek.

— **Ő felsége, a királyné** legmagasabb népnapja alkalmából ma hálaadó isteni tisztelet tartatott a r. kath. templomban, a hol főt. Szakszó Rezső prépost plébános celebrált. Az isteni tiszteleten szép számú közönség volt jelen. A városi hatóságot Laky Lajos városi tanácsnok és több tisztviselő képviselte.

— **Vértesi Arnold Szatmáron.** A „Szatmár” bau o vassuk a következő sorokat: „A helybeli gazdakör, mely társaságunk élénküése céljából felolvasó estélyek rendezését tűzte ki egyik feladatául, f. hó 14-én tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy Vértesi Arnoldot, a kitűnő elbeszélőt, a múlt hetekben 1000 dik novellájával felolvasása alkalmából a magyarirodalom ünnepeitje volt, meghívja azon célból, hogy téli estélyeit nagybecsű felolvasásával megnyitni sziveskedjék. Vértesi ez alkalommal a gazdakör ünnepélyesen fogja fogadni, s egy a fogadtatás, mint az ünnepély rendezésére bizottságot küldött ki.”

— **Egyházi zene.** A rom. kath. templomban tegnap d. előtt a 11 órai misén Kubai Alajosné énekelte Bakits László „Ave Maria”-ját. Kubainé — kinek énekét többször volt alkalmunk hallani — méltó helyet foglal el a hivatott oratorium énekesnők között. — Valóban sajnáljuk, hogy — egy két műkedvelő urnón kívül — a rom. kath. hívek, az oly szép tempómi zenét, oly esékély érdek lődéssel kísérik. Pedig, már szép számmal lévén, egy megfelelő egyelet szervezése sem ütökznék elvárhatatlan akadályokba.

— **A lovas kaszárnyák** építése ügyében Aradról egy genie tiszt érkezett Debreczenbe, kivel gr. Dégenfeld József főispán és a Debreczen város kiküldöttjei szerdán értekezletet tartanak.

— **A debreczeni izr. jótékony nőegylet** tegnapi gyűlésén az egylet régi nagyérdemű tisztviselői visszalétek eddig viselt tisztsgüktől s az egyletnek a legnagyobb kérések daczára sem sikerült őket az egylet élén való tovább működésére birni. Az újonnan megejtett választások után a tisztviselői kar így alakult meg: Elnök lett Dr. Scheer Benőné, alelnökök Weinberger Lajosné, Dr. Balkányi Miklósné, pénztárnok Baum Miksáné urnők. Szívüöl óhajtnak, hogy a nemes célu egyelet az új tisztviselők alatt multjához méltóan virágozzék.

— **Menyhárt János alapítvány.** Irtuk, hogy Gulyás Lajos kisújszállási lelkész indítványt tett, a debreczeni főiskola nyugalomba vonult nagytudomány tanára nevével nevezendő alapítvány tetszésére, mely alapítványt a tudós tanár volt tanítványai létesíték. A felhívás nem maradt pusztában kiáltó szónak, mert már eddig 110 ftt 50 kr. gyült össze Csiky Lajos theol. tanárnál.

— **Kegeletes ünnepély a főiskolában.** Tegnap este 5 órakor ünnepelte meg a főiskolai énekarnéhai Vajdai Nagy Lajos alapító emlékét. E kegeletes emlékünnepély minden évben megtartatik nov. 19-én, Erzsébet nap előtti estén, A Vajdai Nagy Lajos most is élő özvegye névnappja alkalmából. A

De . . . de igen — felelte kitörő örömmel, szerelmesen.

Ment és talán várta is a csókot.

... Odabent, mikor a gomolyogba börtül tömeg lábra állt, a megsérültek ide, a kaczagók amoda mentek, végig mustráta a csoportokat az öreg asszony. Els ijedten kiáltotta el magát.

— Szent Isten! A Katalin . . . Befutott az ívökszobájába, a hol Mihály mester mosolygott, mindenféle üvegek között.

— Mihály, a Katalin . . . — A Katalin? — hördülte fel a mester és eldobta a boros paharat. — Mi, mi baj?

Sietve mentek ki ketten. Az öreg asszonyt kézen fogta a mester és úgy vezette gyorsan végig a termen. Föl egész a tulsó végére. Sehól a leány.

De a mellékszoba nyitott ajtaján bekukkantott a mester. Fölkiáltott.

— Itt van. Ott volt. Az arca kipirult, a szemé homályos félytelen.

— Rosszul voltam — magyarázta és az arca még pirosabbra vált. Előbbre lépett és megcsuklott a térde. — A fejem fájt.

Az öreg asszony félénken, aggódva vizsgáta a lányát, Mihály látta, hogy inog, hogy eltűnik az arczáról a pir. A becsületes asztalosmester bátorságot kapott a bortól és átkarolta a derekát.

— A feje . . . a kisasszonynak a feje — mondta remegő hangon. — Hogy sáppad . . . mindjárt elesik.

Hajlásapadt arczal, szinte undorodva lökte el magától a lány. Lehunyta a szeméit, fázósan borzongott össze és oda dőlt a falhoz.

— Hagyjon el . . . hagyjon el Mihály . . .

tegnapi szükkörü ünnepeken megjelent az özvegy is és a rokonok közül Balogh Ferenc hittanár, énekári felügyelő tartott rövid alkalmi beszédet, a cantus pedig több darabot énekel. Az énekkart Mácsai Sándor karmester és énektanár vezette.

— **Felolvasókör.** Folyó hó 21-én szerdán délután 5 órakor Dr. Balkányi Mikós ur fog felolvasást tartani a telefonról (A telefon megismertetése, történeti fejlődése, mai elterjedésének statisztikája, építésének és elkészítésének módja és gyakorlati fontossága.)

— **Ejegyzés.** Glüek Géza eljegyezte Kohn Ida k. a. t.

— **Megeyi pénztárak megvizsgálása.** Hajdúvármegye közgyűlése által a megeyi pénztárak váratlan megvizsgálására kiküldött bizottság szemben a házi, ma pedig az árvapénztárt vizsgálta meg. Mindent rendben talált.

— **Egy százket éves cigányasszony.** Özv. Pani Józsefné, Kiss Zsuzsánna hat meg tegnap este a debreczeni közkórházban, a hol körülbelül egy fél év óta fekvőt beteg a három emberöltőt keresztül élt vén asszony.

— **A h-nánás-t-polgári megeyi utat,** melyet a tavasi árvizek nagy mértékben megromáltak, a vármegye közel 4000 fityni költséggel helyreállította Zelenka Sámuel mérnök vállalkozó által. A munkálatok felülvizsgálására a kir. építészeti hivatal, Csolányi László námasi polgármester, Ujváry Béla és Nagy Kálmán biz. tagok küldettek ki.

— **Kérelem a polgári missió érdekében.** Szeremley József bőszőrményi lelkész, az alsó szabolcs-hajdúvidéki egyházmegye esperese a T. Polgáron szervezendő ev. ref. missió érdekében felhívást intéz a szomszédos Hajdu-, Szabolcs- és Borsodmegye és Debreczenben lakó hitrokonokhoz, hogy ezen missió lelkészi állomás, rendszerezése költségeihez, mely nem csak felekezeti, hanem aközművelődés és humanitás érdekeit is hivatva lesz szolgálalni, kegyes adományaikkal járuljanak. — A kérelem indokolásából ajánlja a szent ügyet Debreczen lelkes áldozatkész lakosságának, különösen az ev. ref. hitvallásnaknak jóakaratu figyelmébe, közzöljük a következő történeti részt: „A szabolcsmegeyi T. Polgár hajdan egyik virágzó egyháza volt a reformátusoknak. A debreczeni ref. egyházmegye régi jegyzőkönyvében maiglan feltalálható a polgári ref. lelkészi hivatal fizetéslevele 1621-ből, mint szintén több ottani lelkészek s iskolarektorok emlékezete. Ugyanezen egyházmegye a maga közgyűléseit több ízben tartotta Polgáron, melynek utolsó ismert lelkésze az irodalmi téren is nevezetes Debreczeni Kalocsai János épen a debreczeni egyházmegyeének esperese is volt 1691-től 1710-ben történt haláláig. Az idők forgandó viszatagságai azonban a mult század elején a polgári ref. egyházat megsemmisíték. Polgár városa ugyanis az erdélyi fejedelmek korszakában a Tököli-Rákóczy-féle szabadságharcok idején a földesuri hatóságtól függetlenítette magát, s mint 7 dik hajdúváros a Boeskaik által adományozott hajdúvárosok szabadalmait élvezte. A szatmári béke után azonban az 1715. XCV t. cz. Polgárt a megye, illetőleg a földesura ság hatósága alá kényyszeríti vissza. S az egri káptalan, a földes uraság csakhamar kirtá onnan a ref. egyházat. — Nem ismerjük részletesen a polgári rekatholizáció történetét, mert jegyzőkönyveink sajátságos, de az egykori idők szelleméből megmagyarázható némasággal halgatnak az efféle szomorú eseményekről; annyit tudunk csak a hajdúkület jegyzőkönyveiből, hogy a Boeskaik adományának jogalapján álló hajdúvárosok már 1718-ban kérik a királyi commissáriust, illetve országgyűlést, hogy a Polgárra esett 12 porta utáni adózástól mentessenek fel, minekutánna Polgár lakosai szélyelosztottak és kénytelenítették az ő Felsőge birodalmába más helyekre recipiálni magokat. Több mint bizonyos eszerint, hogy Polgár akkori lakosainak legnagyobb része, nem akarván vallásos hitét a földesuri parancsra elhagyni, szerte menekült — mint egyes családi nevek s hagyományok bizonyítják — a szomszéd hajdúvárosokba (p. o. Nánáson a Csolányi, Bőszőrményben a Kóvér család nevek polgári eredetre utalnak) Debreczenbe s más távolabb helyekre. A kiköltözni kényyszerült lakosok helyére pedig a földes uraság a Mátra vidékeről hozott s telepített új lakosokat. A jelen század közepén midőn polgárnak közel 5 □ mértföldre terjedő, jobbára árteres határa a Tiszaszabályozás folytán művelés alá került, Polgár városába s a határhoz tartozó számos tanyaakra a szomszédos borsod- szabolcs és hajdúmegeyi községek-ből számos hitrososaink költözének s települének be, mint eselések, dohánykertészek, kézművesek stb. És ezen — a legközelebb volt napszámlálás szerint több mint 800 lélekszámra menő — hitrososaink a hazai reformátusság központján, legnépesebb ref. egykázaink közvetlen szomszédságában, hosszu időn keresztül minden lelki gondozás nélkül, pásztor nélkül való nyáj valának, kiteve a hittől eszakadás ezernyi kísértéseinek. Pirulva kell bevallanunk, hogy 1879-ben a m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszterium által hivatott fel egyházkerületi kormányunk a Polgáron s határan lakó reformátusok anyakönyvezése s hovatarozandósága felőli nyilatkozatra. Alsó szabolcs-hajdúvidéki egyházmegyeinek az egyházkerület által hozzá intézett kérdések folytán, vállalkozott a történeti mult s földrajzi fekvés folytán csakis ő hozzá tartozható polgári ref. hitrokonok lelki gondozására; s az egyházkerület jóváhagyása

mellett polgári gondozást hivatallenne: csatolták polgári megjelélehető; azonban magába állított tanító; a polgári sere ez kiküldésével jévetéle; Konvent hónap egy te; átalakít kézs tá; landana; küldeni; József

zása ug; házáná; utca; járulás; kezlete; Dr. Sz; Sárvány; Dr. B; Legány; Vilmos; Magya; tekeze; foglalt; városi; ráta; ténék; Az a; ezer; sel me; hogy; fele re; folyón; A me; Balká; zsef; ezen; viselés; is tét; leg al; leszne; város; hogy; utca; bályre; ségké; ama t; hozzá; tar t; javaso; Király; lőzet; emlite; valam; lélen; azon; Czegl; az ut; adó; ott h; rübbé; részé; befás; lős fe; tendé; tozta; volta; ségei; vány

mege; anna; szöre; szág; csak; tacsó; nu t; esett; A vi; hent; társ; gálat; teni; ellen; mag; vizg; derit; mult; gyal; vadd; Köve; né; tanu; nőke; és z; ügy; Sánd; ügy; lott; dásb; bozt; első; volt; főké; a gy; Gyu

megjelent az
több Balogh
ügyelő tartott
utas pedig több
Mácsi Sándor
te.
21-én szerdán
Mikós ur fog
ró (A telefon
dés, mai elter-
ének és elké-
fontossága.)
jegyezte Kohn
vizsgálása. Haj-
mezei pénz-
kiküldött.
ma pedig az
ndent rendben
nyasszony. Özv.
na t meg teg-
házban, a hol
súdt betegen a
vén asszony.
gegyei utat me-
mertekben meg-
1000 ftnyi költ-
Sámuel mér-
latok felülvizs-
atal. Csohány
jváry Béla és
bettek ki.
elő érdekében.
készs, az első-
gye esperese a
n. missio érde-
szós Hajdu,
Debreczenben
missio lelkészi
geihez, mely
szmüvelődés és
lesz szolgálni,
nak. — A ké-
szent ügyet
lakosságának,
naknak jóka-
vetkező törté-
T. Polgár haj-
a reformátu-
házmegye régi
álható a pol-
vele 1821 ből,
zek s iskolá-
egyházmegye
tartotta Pol-
lelkésze az
precezi Kalo-
házmegyének
ben történt
vizsgálásai
polgári ref.
városa ugya-
szakában a
arcsok idején
tette magát,
kai által ado-
lmaik élvezté.
az 1715. XCV
a földesura
issa. S az
g csakhamar
Nem ismer-
holizáció tör-
ajátáság, de
magyarizható
szomorú ese-
ak a hajduke-
Booskai ado-
rások már
áriust, illetve
esett 12 porta
minekutánna
s kénytelenít-
más helyekre
nyonyos esze-
lásos legna-
lásos hitét a
rte menekült
ragományok
rásokba (p.
ményben a
re utalnak)
ekre. A kiköl-
pedig a földes
telepített új
mion polgár-
jobbára ár-
folytán mű-
s a határa-
szomszédos
ei községek-
nek s telepü-
társzek, kéz-
tzelebb volt
t 800 lé-
a hazai re-
ebb ref. egy-
ban, hosszú
rozás nélkül,
k, kitéve a
ésneik. Pi-
79-ben a m.
Miniszterium
kormányunk
reformátusok
ósága felőli
vidéki egy-
álalt hozzá-
zott a törté-
tán csakis ő
okonok lelki
jövahagyása

mellett úgy intézkedett, hogy addig is, míg a polgári hitsorsosok ohajtott mérveben legki gondozása egy külön missionárius lelkészi hivatal felállítására s szervezése által elérhető lenne: Polgár mint leányegyház Csegehez csatoltassék s a csegei lelkész teljesítse a polgári határ népesebb tanyáin, időnként megjelenése, isteni tiszteletek tartása által a lehető lelki gondozást. Egyházi hatóságainkat azonban folyton azon óhajítás lelkesíti, vajha magában Polgár városában mint központot állítatnék fel egy önálló missionárius lelkészi tanító hivatal. A Konvent az orsz. közalaplól a polgári missioi lelkészi állomás létesíthetőségére ezer forintnyi összeget ajánlott meg, kilitásba helyezvén a missioi állomás létrejövetelekor a kért állandó évi segély folyóvá tételét is. — Egyházmegyénk az egyetemes Konvent ezen nagybecsű ajánlata folytán pár hónap előtt meg is vásárolt immár Polgáron egy telket, melyen a meglevő épületek némi átalakítással a beállítandó missionárius lelkész tanító lakásánál, illetve imabázis szolgáló landanak. Az adományok a jövő hó 15 dikéig küldendők be H. Bözörménybe, Szeremley József espereshez.

— **Ertekezlet a Czegléd-utca aszfaltozása ügyében.** Számos czegléd utcai házigazda tegnap értekezletre gyűlt össze a város házában, oly czélból, hogy megállapítsák ezen utca aszfaltozása költségeihez való hozzájárulás arányát a maguk részéről. Az értekezleten megjelentek: Dr. Király Ferencz, Dr. Szikszai Szabó József, Dr. Sárvári Gyula, Sárvári Elek, Riekl Antal, Szabó Mihály, Dr. Balkányi Miklós, Bosznay Károly, Dr. Legányi Gyula, Papp György, Katz Mihály, Vilmos Lajos, Budaházy Endre, Csóka József, Magyar Gábor, Horváth Mihály, stb. Az értekezlet elnöki székét Dr. Sárvári Gyula foglalta el, a jegyzői töllet pedig Stáhl Géza, városi mérnök vezette, a ki az ügyet is referálta, ismertetvén az e tárgyban eddig történteket s az utca rendezésének tervezetét. Az aszfaltozás költségei a közel másfél ezer méter hosszú kettős vonalon kevéssel mennének többre 18 ezer forintnál, ugy hogy ha a háztulajdonosok ezen költségeknek fele részét elvállalják, a homlokat hosszában folyométerenként 6 ft 25 kr. terhelné őket. A megindult vitában többen részt vettek. Dr. Balkányi Miklós és Dr. Szikszai Szabó József indítványozták, hogy a házbirtokosok ezen aszfaltozást költségeik fele részének viselésére vállaljanak kötelezettséget. Az iránt is tételt indítvány, hogy miután valószínűleg akadnak olyan háztulajdonosok, kik nem lesznek hajlandók ezen terhet elvállalni, a város kérsék fel az értekezlet által, — hogy a többség esetén ad hoc a Czegléd-utczára kiterjedő hatálylyal kényszerítő szabályrendelet alkosson a vonakodó kisebbekkel szemben. De sem ezen indítvány, sem ama másik, mely szerint a házbirtokosok a hozzájárulás föltételül a városi házi pénztár terhére az egész utca kikövezését javasolta a megajánlásban kikötöni, — Dr. Király Ferencz felszólalása folytán módosított, ki e helyett azt ajánlotta, hogy az említett szabályrendelet megalkotása iránt valamely bizottsági tag, a városi közgyűlésen tegyen indítványt. — Riekl Antal azon kérdést vetette fel, hogy a jelenleg a Czegléd-utczán lévő piacokra van-e tekintettel az utczarendezés terve felvilágosításul adatott, hogy a piacok a rendezés után is ott hagyatnak, helyök kényelmesebbé, szélesebbé tételvé a kikövezés által, a mi a város részéről van terve véve, az aszfaltozással és befásítással együtt. Végre Dr. Balkányi Miklós felolvasta, a városi hatóság elé terjesztendő indítványt, melynek szövege kevés változtatással el is fogadtatott. E szerint a jelenlegi kötelező magokat, az aszfaltozás költségeinek reájuk eső részét viselni. Az indítványt holnapi számunkban közöljük.

— **Egy h. bözörményi sertéskereskedő meggyilkolása.** Ez évi márczius elején — mint annak idején írtuk, — Szabó Sándor h. bözörményi sertéskereskedő a nyiregyházi országos vásáron nyomatlanul elűnt, holttétét csak hetek múltával találták meg s fején bal-tacsapásoktól eredő sebek tátongtak. A gyanú Figezki Pál nyiregyházi keresmárosa esett, kit le is tartóztattak többdel magával. A vizsgálat megindítása után Figezki Pál hentesmester, városi bérlő és keresmáros és társai rendkívül gyanusan viselkedtek, a vizsgálatot minden áron ki akarták medréből tértetni, nagyban költek, hogy épen az ellenkezőt értek el, mint a mi czéljuk volt, maguk ellen fordították a gyanút. Az újabb vizsgálat oly nagyszámu és terhelő adatokat derített ki, hogy vád alá helyezték őket és a mult hétfőn kezdtek meg ez ügyben a végtárgyalást a nyiregyházi törvényszék előtt. A vádlottak Figezki Pál, Boros Szita Károly, Kövér Miklós, Nagy József és Szőke György-né, kiknek bűnösségét több mint nyolcvan tanu vallomása igazolja. Az ítélő tanács elnöke Megyery Géza, szavazóbírák Horváth és Kovács. A közvádló Hrabovszky Géza ügyész, védők: Imreh János, dr. Hartstein Sándor, Szesztay Károly és Schwarz Izidor ügyvédek. Az első tárgyalási napon a vádlottakat hallgatták ki, kik egytől egyk tagadásban voltak, de gyakran ingadoztak, haboztak és ellenmondásokba keveredtek. Az első kihallgatott vádlott Nagy József kocsis volt Figezkinél, a ki 20 fírtot adott neki, hogy járja sorra a keresmákat s mondogassa főkép a rendőrök előtt, hogy ő tudja ki volt a gyilkos, hogy Szabó Sándort egy Szűcs Gyula nevű ember ölte meg, a vádlott nem

mert erre vállalkozni s mivel félt Figezki boszujától, megszökött a mostoha fiához Margittára. Egyebet nem akar bevallani s tagadja, hogy része volt a gyilkosságban, de alibit bizonyítani nem tud. Boros Szita Károly, vádlott a gyilkosság után feltűnően kezdett költeni s a vizsgálat előtt azt vallotta, hogy Figezkitől kapott 400 fírtot. Most ezt is tagadja s azt mondja hogy találta a pénzt. Az elsőrendű vádlott Figezki Pál szintén tagad és oly kihívó modorban viselkedik, hogy az elnök többször rendreutasítja. Azt is tagadja, hogy a vizsgálatot félrevezetni akarta, meg hogy embereket bérelt, hogy mentse ki a bajból. A többi vádlott is mind tagad. A tárgyalás második napja, a tanuk kihallgatásával vette kezdetét. Az első tanu a meggyilkolt Szabó Sándor sertéskereskedő özvegye volt. Vallomásának legfontosabb része különben az, hogy szemébe mondta Figezki nek, hogy mikor ő Debreczenben férjét kutatva s Figezivel találkozza, kérdezte tőle, hogy nem tud-e valamit az uráról, ez beismerte előtte, hogy férje Nyiregyháza az utolsó éjszakán nála aludt. Hogy pedig az asszonyt kutatásában félre vezesse, azt mondta neki, hogy bizony a férjével szerencsétlenség is történhetett, mert meglehet, hogy gyalog indult el Nyiregyházáról s az uton talán jég alá eshetett. — Férje tulajdonul ismeri fel azt a aprónézésű tárczát és zsebkést, melyet Boros Szita Károlynál elfogásakor megtaláltak. A következő tanuk, bözörményi kupeczek, lényesebb felvilágosítást adni nem tudtak, a tárczát és kését azonban Szabó Sándor tulajdonul valamennyien fölismerték. Érdekes volt Győri Nagy József mostoha fiának a kihallgatása. Mikor Győri Nagy József Nyiregyházáról megugrott, egyenesen Margittára ment fogadtott fiához. Másnap reggel mostoha fia kérdésére, hogy mi jártatban van, elmondta, hogy a nyiregyházi vásár idején Figezki Pál, kinél ő mint napszámos kocsis szolgált, egy este felszólította őt, hogy jöjjön vele a szobába s vigyen ki onnan egy részeg embert. Ő be is ment s a diványon feküdvé, bundába takarva talált is egy embert, de mindjárt észrevette, hogy az nem részeg, hanem megv n gyilkos. Ezért aztán megtagadta Figezkinék a kívánt szolgálat. Figezki erre neki 18 forintot adott azzal az ígérettel, hogy ha ennek az ügynek vége lesz, kiegészíti ezt a pénzt 350 forintra. Így beszélt az Győri Nagy József Margittán. De a tárgyaláson már hiába mondták ezt szemébe mostoha fia, nem akart tudni az egész dologról semmit s mindig csak azt hajtogatta, hogy ő Figezkitől azért kapta a pénzt, hogy terjeszse a hírt, hogy Szabó Sándor Szűcs ölte meg. Nagy várakozással és érdeklődéssel kísérte a közönség Molnár Marinak, Figezki volt főnökeinek kihallgatását. Vallomása azonban semmi pozitív eredményre nem vezetett. Leglényesebb része az volt, hogy bizonyította, hogy a gyilkosság idején a bundi koromában együtt volt Figezkiel Kövér Miklós és Boros Szita Károly — a mit ezek idáig konokul tagadnak. A törvényszék szerdán egész nap folytatta a tanukihallgatást. Tanuk mindinkább ketségtelenné tették, hogy Szabó Sándor sertéskereskedő Figezki keresmárosa volt utoljára és a pénzt Figezki Pál és társai osztogatták. A tanuk közt több esendő és biztos is van, a kik arról tesznek tanúságot, minő agyafurcsággal iparkodott Figezki a gyanut magáról elhárítani. Egy 13 éves fiuval, akit szintén kihallgattak, névtelen levelet is íratott egyik biztosnak s ezzel is másra akarta a gyanut terelni. A vádlottak a terhelő vallomások után is megmaradtak tagadásuk mellett. Érdekes volt Maurer Károly városi alkaptányi vallomása is, melyből kitűnt, hogy már az egész városban beszélték Szabó Sándor rejtélyes eltűnéséről csak a főkapitányság nem tudott a dologról s csak akkor tettek jeentést az ügyésznek, mikor egy hónappal utóbb a holttét is megkerült. A törvényszék pénteken hirdette ki Figezki és társai előtt az ítéletet. A törvényszék Figezki Pált, Boros Szita Károlyt és Kövér Miklóst szándékos emberölésben és rablásban mondta ki bűnösnek s ezért életfogytig tartó fegyházra ítélte őket, Győri Nagy Józsefet bűnpártolás miatt kilencz évi fegyházra ítélte a bíróság, Szőke Erzsébetet pedig fölmentette.

— **Az árteki kut furása** megint szünetelt szombat óta. A most használt 19 centiméter átmérőjű csövek nem mennek lejjebb a homok agyagban. A kut jelenleg 475 méternyi mélységű. A vállalkozó ezután még kisebb átmérőjű csöveket kénytelen használni, hogy a kutat mélyebbre furhassa. Hanem azt méltán megkövetelheti a város Zsigmonditól, hogy szokása szerint három négy hónapig ne szünetesse a munkát azon ürügy alatt, hogy csöveket nem lehet gyorsan beszerezni.

— **Berettyó-Ufaluban** a „nőtlek urak“ egy igen nemes czél megvalósításán fáradoznak és pedig szép sikerrel. Még ez év februárjában táncvizigalmat rendeztek a szegény iskolás gyermekek segélyezésére, mely alkalommal mint tiszta jövedelem 56 ft 36 kr. tétett gyűmölösözés végett a takarékpénztárba. Időközben az összeghez a „S á r r é t i t a k. p é n z t á r“ 50 fírtot adott. — Az így meg-növekedett alapból a „nőtlek urak“ f. hó 17 én nagytiszt. Gyulai László isk. székü elnök ur vezetésével tartott gyűlésükben — 80 fírtot tettek folyóvá a szegény és szorgalmas iskolás gyermekeknek ruhával és tankönyvekkel való ellátására. Az ev. ref. népiskolából 18 gyermek

könyv, 30 pedig ruha segélyvel látottat el. Az izraelita iskola növendékei is nyertek segélyt a megfelelő arányban, — a menyiben 10 fírt. lón a hitközségi elnöknek átadva a szegény gyermekek segélyezése végett. — A nemes gondolkodó „nőtlek urak“ nem elégsznek meg az idej segélynyújtással, hanem elhatározták, hogy a fent maradt összeget — mint a szegény iskolás gyermekek segélyezésének kicsiny alapját — tőlük kitelhető módon növelni fogják, hogy így a jótékonyabb ösvényen a megtett első lépés után tovább is haladassanak. (r. l.)

— **Az ismeretlen hang.** A legismeretlen hang valamennyi hang között a saját hangunk. Ezt lehet bebizonyítani az Edison-féle fonográf segítségével meglepő pontossággal. Kísérletek mutatták, hogy igen kevés ember ismeri a saját hangját. A férj megismeri a fonográfól felesége hangját; a feleség pedig a férjét, de egyik sem ismeri meg a magáét. E jelenség magyarázata, hogy fogalmunk sincs a hatásról, melyet hangunk bizonyos távolban előidéz. A legtöbb esetben a kísérletezők ámulva hallgatták saját hangjukat, melynek idegenszerű csengése egészen meglepte őket, míg ismerőseik semmi különöset sem találtak benne.

— **Az ifjúság és a véderőtörvényjavaslat.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő rendeletet intézte a két tudományegyetem tanácsához s hason tartalmu felhívást intézett a József-műegyetem tanácsához, ugy szintén a jogakadémia igazgatóihoz, illetőleg pártfogásaihoz és a két középiskolai tanárvizsgáló bizottsághoz: A m. kir. honvédelmi miniszter ur által a képviselőház elé terjesztett s a véderőről szóló törvényjavaslat elfogadása esetében az egy évi önkéntességre jogosított ifjak egytelőlfőlnak tiltatni attól, hogy önkéntességi évük alatt egyttal felsőbb iskolai tanulmányaikat folytassák, másfelől arra az esetre, ha a katonatiszti vizsgálatot le nem teszik, egy második évnék a tényleges szolgálatban való töltésére fognak köteleztetni. Miután a véderő irányában fennálló igények nem engedik meg azt a reményt, hogy a követelmények a katonai szolgálat szempontjából mérsékeltebbnek s másfelől méltányosnak látszik az, hogy a véd kötelezettségük teljesítése mellett hivatási tanulmányaikban is jeles előmenetelt tanúsító ifjak teljes képesítvényük elérésében két, illetőleg egy évre vissza ne vetessenek, felhívom a tanácsot, dolgoztasson ki a vezetés alatt álló egyetemi karok által, az ott működő államvizgálati bizottságok hozzájárulásával részletes javaslatot arra nézve, hogy oly hallgatók, kik tanulmányaikban jeles előmenetelt tanúsítanak s különösen olyanok, kik egyévi önkéntesi szolgálatuk befejeztével a katonatiszti vizsgálatot jó sikerrel teszik le, szaktanulmányaik befejeztével, illetve képesítvényük megszerzése szempontjából milyen előnyben volnának részesíthetők? E javaslatot a tanács saját jelentésével mielőbb elvárom. Kelt Budapesten, 1888. évi november hó 13-án.

S z i n h á z .

Pálmay Ilka két napra terjedő vendég-szereplését szombaton befejezte. Egy énekes franczi vígjáték: „Kapitány kisasszony“ került színe ez alkalommal, nálunk először. — A közönség természetesen zsuflásig megtöltötte a nézőteret, s minduntalan tapsokkal jutalmazta a művésznőt. Clapier Charlotte egyike Pálmai bravour szerepeinek. Egy élénk, párizsi divatárúsnő ad, ki megunva a párizsi életet elmegy Lisszabonba, s felkeresi régi kedvesét: Leon-t, (Pécsy) francia tisztet, ki a királyné szolgálatában van. Kedvese nem nagy örömmel fogadja, mert időközben nagy carriert csinált, s még a királyné is annyira megnyerte hogy az elfogadta balkézre férjének. Clapier Charlotte kedvesénél van, mikor jön a királyné, elrejtőzik, azonban a féltés ördöge felébred a királyi hölgyben, s követeli annak az elzárt szobának a felnyitását, melyben a szép Charlotte elrejtőzött. Leon már látja bukását, mikor kilép Charlotte apród ruhában s a királyné gyanúját megsemmisíti. Az apród, ki szemre-főre is csinos gyerek, a királynének is szemet szur s belőle lesz aztán a „Kapitány kisasszony“ ki a legkedvesebb bohóságokat követi el. Párhajba keveredik, sirva, remegve fog kardot, szoknya után imádkozik, míg végre szerelmi kalandokba keveredik a királynéval. E kaland adja a megoldás kulcsát a Leon kezébe, ki természetesen nem késik a királynének hitlenségi szándékát szemére vetni. Minden kiderül, s Charlotte a mamlasz, de szeretetreméltó Babinelli (Andorfi) felesége lesz. Ép ily férjről álmódzott: legyen ne mes, gazdag kiesz butácska. A darab sok kedves énekpartit tartalmaz s üde jelenetei nek mindig Pálmai volt a közponja, kinél elragadóbb, aranyosabb apródot képzelni sem lehet.

Kapott is tapsot bőven. Toilettejével ismét annyi hatást csinált, mint a Nebántsvirágban előző este, játékaival pedig még többet is. „Nagy a bátorságom“ waltzer bájjal, sensatiós hatással énekelte. — A többi szereplők is megérdemlik a dicséretet, Babinelli Tancredet, a fiatal monacói nemes, jó maszkkal, hatásosan játszta Andorfi. — A kotynyeles Belafior gróftot nem kevesebb sikerrel ügyesen alakította Rónaszék. — A többi szerepek Békéssi,

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Egy zongora

jó állapotban, 7 octavos és egy lakás a Péterfia-utca 923. sz. a. mely áll 2 vagy 3 szobából, konyha, kamara stb.

jutányos áron kiadó.

Bővebbet megtudhatni Széchenyi-utca 1813.

Mentze Henriknénél.

Kiadó bolthelyiség.

Piacz-utca 1829-ik számú házunknál a Deutsch A. féle bolthelyiség 1889. évi május 1-től kezdve kiadó.

Debreczeni ipar-és kereskedelmi bank.

ÁRVERÉS.

A nagyerdőn levő forgács f. hó 20-dikán — kedden, a nagyerdei fásoron kivágott a k á c z á g f a pedig 21-dikén — szerdán — d. e. 10 órakor árverés útján el fog adatni.

Az erdőmesteri hivatal.

NAGGI BULLON KIVONATA

leves-tábla huslével,
husliszt hüvelyes veteményből

elősmert **legjobb** és **legolcsóbb**ak.

Egy kávéskanálnyi e kivonatból, egy esése forró vízbe öntve, azonnal minden más pótlék nélkül kiváló erős és jóízű husleves ad.

Kapható a delicatesz, fűszer és fűszerárú üzletekben.

Főraktár: Wien, I. Jasomirgottstrasse 6.

Raktár Debreczenben

GERÉBY FÜLÖPNÉL.

KÁVÉ.

Nagybani fogalom. — Közvetlen behozatal.

Santos	frt 1.40	Mocca val. arab	frt 1.80
Santos finom	1.50	Mocca válogatott	2.—
Jamaika finom	1.60	Neilgherry	1.70
Cuba	1.70	Neilgherry finom	1.80
Cuba finom	1.80	Portoriko finom	1.80
Ceylon	1.60	Java valódi	1.80
Ceylon finom	1.70	Java gyöngy	1.70
Ceylon nagyszemű	1.80	Cuba gyöngy	1.80

Tea 2.80-tól 60 krtól
Rum 2 frtig
Cukor ole ón.

Vám- és bérmentesen a helybeli üzletből.
Szállítás minden postaállomásnak, utánvétel mellett 5 kilós csomagokban. Nagyban eredeti csomagok külön előnyös árak mellett. Megrendelések közvetlenül intézendők. LÖVY D. magy. központi hehozatali és kiviteli kávé raktárhoz Budapestben, Nagymező-utca 52 sz.

Lakatos üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy

lakatos üzletemet

Széchenyi-utca 1803. sz. a megnyitottam. Elvállalok minden e szakba vágó munkákat, továbbá tizedes mázsákat, kalmár és mészáros mérlegeket pontosan és jutányosan készítek.

Magamat a n. é. közönség figyelmébe ajánlva maradok tisztelettel

SCHLÉSINGER J.

lakatos mester.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyvíz raktára Debreczen és vidékére.

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet

debreczeni fióktelep áru csarnoka,

ajánl legjobb minőségű szepességi főzelékeket, afonyát, rivzikegombát, gesztenyét, boszniai szilvát, szilva-izet

pergetett és keretmészt,

különféle friss minőségű

sajtokat, liptói-turót.

Magyarádi, ménesi, szegszárdi, egri (bikavér) sas hegyi, szomoródi,

tokaji aszu gyógy borokat,

ó-jamaikai rumot, cognacot,

olasz, spanyol és francia borokat,

theát, thea süteményeket,

angolnát, caviárt, oroszhalat, szardiniát stb.

legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitel szövetkezet debreczeni fióktelep áru csarnoka. Nagyvárad-utca, megyeház mellett.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyvíz raktára Debreczen és vidékére

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyvíz raktára Debreczen és vidékére

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyvíz raktára Debreczen és vidékére.

1946 szám.
1888.

Árlejtési hirdetmény.

Az alantirt m. kir. dohánygyári igazgatóság vezetése alatt álló magy. kir. dohánygyárnál 1889. évre szükségelt s alább felsorolt deszkanemek, faabroncsok és köszén szállításának biztosítása czéljából ezenel nyilvános pályázat hirdetik.

A szükségletet képező anyag a következő méreteken s körülbelül a következő mennyiségben fog szükségeltetni:

1-ször Puhafadeszka:

5000 drb.	3-8 méter hosszú	13 mm. vastag	211 mm. széles
9500 "	"	"	263 "
5000 "	"	"	316 "
2000 "	"	20 mm.	211 "
2000 "	"	"	263 "
1250 "	"	26 mm.	316 "

Puhafapallódeszka:

750 drb 3-8 méter hosszú 50 mm. vastag 316 mm. széles.

Keményfapallódeszka:

125 drb. 3-8 méter hosszú 50 mm. vastag 316 mm. széles.

Puhafaléc:

7000 drb 20 mm. vastag, 53 mm. széles.

2-szor Faabroncs 14 000 drb. hectoliteres.

3-szor Köszén 20 000 métermázsá.

Ezen kimutatott anyag évi szükséglete csak megközelítőleg van felvéve s így az alantirt igazgatóság csak az egyévi szükségletnek 85 % az az nyolcvanöt százalékára nézve vállal felelősséget, hogy az egy év tartama alatt valóban megrendeltetni fog; de viszont fentartja magának a jogot, hogy a kiirt egy évi szükségleten felül még 15 % azaz tizenöt százalékig túlmegrendelést tehessen.

A szállítási határidőre, valamint általában a szállításokra nézve az „általános szállítási feltételek” melyek a dohánygyári igazgatóságnál megtekinthetők, mérvadóak.

Az ajánlatok a kiirt három pontra nézve külön külön teendők s azokban az egy-ségár minden egyes cikkknél betűvel és számmal kiirandó s bérmentve a debreczeni vasúti állomásig számítható.

Az ivenként 50 krros bélyeggel ellátandó ajánlatok benyújtási határidejéül 1888 évi november hó 26-ának déli 11 órája tüzetik ki, mely időre az irott ajánlat a követelt összes ár 10 % az az tiz százalékának készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban valamely magy. kir. adóhivatalnál előzőleg történt befizetéséről szóló hivatalos nyugtával felszerelve a debreczeni magy. kir. dohánygyári igazgatósághoz annál is inkább betérjesztendő, mert elkésletten beérkező vagy távirati uton tett, vagy végül oly ajánlatok, melyekhez letett bánatpénzről szóló nyugtatvány esatolva nem lelt, figyelembe vétetni nem fognak. — A letett bánatpénz a szállítási szerződés megkötése esetén óvadékkul fog szolgálni.

A beérkezendett ajánlatok el, vagy el nem fogadására nézve az értesítés határidő-höz kötve nincsen.

Debreczenben, 1888 évi november hó 9-én.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.

Debreczen, 1888. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON-ház.

Salgó Tarjáni kőszénbánya részvénytársulat.

Salgó-Tarjáni darabos- (tömör) és kockaszén

háztartások számára

továbbá

AKNA-SZÉN GYÁRI CZÉLOKRA

kitűnő minőségben és a legolcsóbb árak mellett szállítatik Budapestre, valamint minden vasúti állomásra. — Megrendelések Budapestre az igazgatóság-hoz (V. ker. József-tér 14. szám alatt) intézendők és pontosan foganatosítottanak

A Salgó-Tarjáni kőszénbánya részvénytársulat igazgatósága

Buda. est V. ker., József-tér 14. szám.

A H.-Szoboszlón 46 év óta fennálló

kézmű, fűszer vegyes üzletünket

feloszlalni elhatározván, a raktáron levő összes árukat a bevásárlási árakon alul

végkép kiárúsítjuk.

Az árukat akar részletenkint akar pedig egy tömegben is eladjuk.

Az igen szép és tágas üzlet helyiség az összes felszerelésekkel együtt 3, esetleg 6 évre haszonbérbe adandó.

H.-Szoboszló 1888. November 14.

Roth Ignác és fia.

Tapasztalataim, melyeket több évi működésem alatt szereztem, arra indítottak, hogy legnagyobb gyogyerejű kivonatokból egy jeles hatású házi gyogyiszet.

Szent Pál gyomor cseppeket

készítsek, mely étvágyhiány, gyengegyomor, felbőfőzés, bélzörög, bőfűnés, gyomorégés, sárgaság, fejfájás, (ha a gyomortól ered) gyomorzsörög, eldugulás, étel és italtól tult-rhelt gyomor, giliszta, lép és máj betegségnél, nyilt és vak arany-érről ajánlatik. Ár 1 üvegnek utasi ással 30 kr.

Tek. gyogyiszerez ur! 6 üveg himeves Szt.-Pál cseppeje által 3 év óta tartó gyomorhurutom-tól teljesen megszabadultam, fogadjá érte hálás köszönetemet és kérem még 10 üveggel küldeni. Maradtam kiváló tisztelettel Budapest, május 20. 1888.

Csáky Dezső, hivatalnok.

Szent Pál labdacsook.

melyek eldugulás, nyálkásodás, étvágyhiány, gyomorbad, felfuvódás, szédülés, fejfájás, váltóláz, aranyér, bőrküüések, vérhajok ellen a legfeyesebb sikerrel alkalmazhatnak. Ár egy doboznak utasítással 50 kr.

Tek. gyogyiszerez ur! Az ön által küldött kitűnő labdacsoaitól bőrküüéseimtel teljesen megszabadultam, azért kedves kötelességemnek tartom önnel tudatni tisztelettel, Zágráb, jnnius 4. 1888.

Tek. gyogyiszerez ur! Fogadjá hálás köszönetemet az ön által küldött kitűnő hatású Szt.-Pál labdacsooktól, melyek 5 év óta szenvedő aranyéremtel teljesen kigyógyítottak. Bécs, május hó 29. 1888. Öszinte tisztelője

Baum-ártner Antal, háztala jdonos.

Csuz, köszvény,

csuzos fej, fog, fülfájdalmaknál, ütési dag-utatok gyogyítására meglepő, gyorsan és biztosan ható házi gyogyiszet a

KÖSZVÉNY VIZ

655 esetben tétetett kísérlet, ezek közül 602 esetben teljes gyogyulás, 53 esetben javulás éretett el. Ár 1 üvegnek utasítással 50 kr.

Tek. gyogyiszerez ur! Egy üveg köszvényviz elhasznála után hevenyüzletű csuzomtól teljesen megszabadultam, kérem sziveskedjék még két üveggel küldeni. Veszprám január 30. 1888.

Mélyen tisztelt tekintetes ur! Mintán a mult hóban nagybecsű gyogyítárból 2 üveg köszvényvizet kitűnő sikerrel használja szegény fiam, méltóztassék ismét két üveggel küldeni. Tisztelettel Berettyó-Ujtalu, 1888. ápril 6.

E fenti jeles hatású gyogyiszet különlegességeim, semmi féle ártalmas szereket nem tartalmaznak, és tekintélyes orvosok által ajánlatnak. Debr.-czenben egyedül kapható. Dr. Rótschnek Emil gyogyiszerez urnál.